

Correspondentie van J. H. C. Veeren

111
Brussel den 20 Juny 1830

Artelyke geleefde feetje. Ik wil niet
nietaten. De myn beste schat openbarlyc
myne situacjie sekens te maken, bedorft een
ph. dagen. Veruiste wy al om elkanter met
de francken in 't werd den eer gisteren
Zonsdag den 13^{en} dat wy een Battaille Le Verde
Lusaken gemappe en Waterloo, een Kapte. Belgien
Jagers dat 8000 ons stond ging een berhaging
agter uit maken, en waar de onse door
't vreeslyke veur ook wel toegeuegen waer
dag in ging voor uit en de Lieut. van Houten
volgende myn en den sterke had gaew
den de vorder weer herstel, maar 't had lot
verole dat den Lieut. van Houten in zyn regter
en 't 30. Leu. liefhebende man in Lyn linker
Been. geblesperd werd, dog de myne myn beste
schat is darters alle gevaar, geene amputacjie
nichts te woghen, en. So dra als ik iets beter
ben laat ik myn transporteerens na Delft, in
ben alleen maar een beetje zwak door 't
bloed dat ik ben luyt gesat. De menschen
hier in Brussel zyn charmant, denkt dat
ik gisteren avond jeen kwam met intentie om
na 't Hospitaal te gaan, maar deer kwam

Brevet met staat van dienst van Luitenant Veeren, Koninkrijk Holland. In een begeleidende brief staat dat een gedeelte is afgesneden. Hierop heeft gestaan:

"Wy LOUIS NAPOLÉON, Koning van Holland, Ons verlatende op de dapperheid en trouw van den Heer hebben benoemd en benoemen denzelfen Heer tot

Gelastende dienvolgens Onzen Minister van Oorlog, onze Colonels Generaal, Generaals, Hoofd - en andere Officieren denzelfen in die qualiteit te erkennen en te doen erkennen.

Gegeven in den Haag den 24 September één duizend acht honderd en zes.

De Minister van Oorlog van wege den Koning
De Minister Secretaris van Staat."

De brevet is gevonden door een zekere Jonkheer M.J. van Lennep in het archief van de Thesaurie van Lodewijk Napoleon, waar een heel pak van deze voorgedrukte brevetten lag, wellicht als oud papier hergebruikt. (Collectie Veeren nr. 13, Nationaal Archief Den Haag)

Voorpagina:

Eerste pagina van de brief van Kapitein Veeren, geschreven op 20 juni 1815 (brief nr. 11). (Collectie Veeren nr. 15, Nationaal Archief Den Haag)

THEODORUS COENRADUS CASPARUS VEEREN (geboren 24 maart 1790 te Borculo, overleden 8 maart 1847 te Arnhem) was de zoon van Johan Frederik Wilhelm Veeren, overleden als luitenant-kolonel titulair, en Maria Petronella Ramdohr. Hij behoorde, zowel van vader- als van moederszijde tot een familie waarvan veel leden een loopbaan als militair hadden. Zo ook de jonge Veeren, die op 16 april 1799, -dus op negenjarige leeftijd,- als cadet begon¹.

Tussen 1812 en 1815 schreef hij diverse brieven aan zijn echtgenote Anna Cornelia van Orsoy. De brieven en hun transcripties worden bewaard in het Nationaal Archief. Fragmenten uit deze brieven werden door zijn nakomeling dhr. W. Ph. Veeren gepubliceerd in "De Navorscher". De brieven verhalen over de verschrikkingen die hij als kapitein bij het 4e Bataljon van het 33ème Régiment d'Infanterie Légère in Rusland meemaakte. Bij Krasnoy werd het 33ème vernietigd, en de overlevenden werden gevangen genomen. Theodorus was één van de twee officieren van zijn eenheid die wisten te ontsnappen. Bij terugkomst werd hij echter ogenblikkelijk ingedeeld bij de nieuw geformeerde bataljons en wederom naar het front gestuurd. Theodorus schreef vanuit belegerde plaatsen in Duitsland, waar de Franse legers steeds meer in het nauw werden gedreven. Omdat hij één van de weinige overlevenden was, probeerde hij inlichtingen in te winnen over het wel en wee van de gevangen genomen officieren en manschappen, van wie velen tot zijn kennissenkring behoorden, en die in de brieven ook worden genoemd.

Uit zijn brieven blijkt ook zijn eergevoel: hij weigerde te deserteren; des te meer griefde het hem als hij hoorde dat lagere officieren die wel gedeserteerd waren, inmiddels hoge functies in het nieuwe Nederlandse leger bekleedden. Bovendien was hij niet te spreken over officieren van mindere afkomst, of officieren die hun rangen niet hadden verdiend in zijn ogen. Uiteindelijk werden de Nederlandse militairen uit de Franse dienst ontslagen; hij verzocht zijn vrouw om voor hem te bemiddelen en inderdaad werd hij kapitein in het 2^e Bataljon Infanterie van Linie. Bij Waterloo onderscheidde hij zich, maar raakte hij zwaargewond. Hij moest daarop met pensioen.

In 1830 bood hij echter meteen zijn diensten weer aan. Hij werd luitenant-kolonel van de 2^e Afdeling Gelderse Schutterij, en was aangesteld als commandant van de in Breda gelegerde macht, samengesteld uit Gelderse en Zuidhollandse Schutterijen. Hij onderscheidde zich tijdens de Tiendaagse Veldtocht en werd benoemd tot ridder in de Orde van de Nederlandsche Leeuw. Ook werd hij naar Tubbergen gestuurd om een volksoproer te bedwingen. In 1839 werd hij bevorderd tot kolonel, het jaar daarop verliet hij de dienst. Hij werd wethouder te Arnhem en bleef dit tot aan zijn overlijden.

Hieronder zijn de brieven uitgetypt over zijn tijd in Franse en Nederlandse dienst en de slag bij Waterloo. Onze dank gaat uit naar de heer [Erwin Muilwijk](#) die ons op de brieven attendeerde en kopieën van de eerdere publicatie² toezond.

¹ Militaire carrière van T.C.C. Veeren:

24-09-1806 2e luitenant bij de Garde Jagers, 10-06-1809 1e luitenant, 3e Regiment Jagers, 01-10-1810 geïncorporeerd in het 33ème Régiment d'Infanterie Légère; 06-12 adjudant-majoor, 1811 kapitein-adjutant-majoor, 4ème Bat/33ème Régiment d'Infanterie Légère, 26-05-1814 kapitein, Linkerflankcompagnie, Bataljon Infanterie van Linie nr. 2, 1827 militiecommissaris van de provincie Gelderland, 1830 luitenant-kolonel, 2e Afdeling Geldersche Schutterij, 1831 commandant van de in Breda gelegerde Gelderse en Zuidhollandse Schutterijen, 1839 kolonel.

Voor een uitgebreidere beschrijving, zie: "Stamboek van de Officieren van het 2e Bataljon Infanterie van Linie, vanaf de oprichting van het Regiment van Phaff", www.grenadiercompagnie.nl.

² Fragmenten uit brieven van T.C.C. Veeren, gepubliceerd door W.Ph. Veeren in: G. Fuldauer (red.) "De Navorscher [...]", 88^e jaargang, uitgeverij Engelhard, Van Embden en Co., Amsterdam 1939

1. Onderweg naar Moskou

“SMOLENSKI den 4 Sept 1812

Van Harte geliefde Ceetje, Ik ben in de grootste ongerustheid van de waereld doordat ik niet de minste narigte van u bekoom, Beste Ceetje 't Is reeds by de drie maanden dat ik de leste brief van uw ontving; Myn God Ceetje ik kan niet gelooven dat 't nalatigheid van u zouden kunnen weezen daar gy weet hoe zeer ik smagtende ben na tyding van uw, op verscheidene bivouacque na een fatigante marsch zocht ik een heuvel en schreef aan u myn beste vrouw, dit amuseerde myn en deed myn de armoede vergeeten en ik moest de brieven dan zoo lang by myn houden, tot dat wy een stad door kwamen waar een post waaren dan nog niet zeker of dezelve te regt kwaam, en na alle moeite die ik my gaf wierd ik niet eens door een antwoord van uw schadeloos gesteld dog 't is niet mogelyk dat myn lieve beste Ceetje daar schuld aan is, by de Jongh³ informeer ik myn geduurig of hy brieven van Truitje⁴ krygt tog met hem schynt 't zelfde te zyn - ik verzoeke u zeer stellig myn beste Ceetje, van my tog geduurige te schryven, dit is 't eenigste wat my kan vervrolyken met de ongelukken die wy tegenwoordig hebben, ik moet u ook 't ongeluk van ons regiment meede deelen, ik zal uw den aanvang van alles schryven, in 't lest van de maand may marchieren wy uit Kikoit by Marienberg⁵ gelegen en gingen naar Muhlhausen⁶ waar wy eenige dagen hebben stil geweest, van daar marchiede wy den 7 Juny en hebben tot den 22ste July gemarchied, wanneer wy voor een stad Minski⁷ genaamd kwamen nu moet gy weeten wy geduurende deeze gansche marsch in geen huis waren geweest en nagt en dag hadden gemarcheerd en de meeste tyd tot over de knien door 't water en daarby vyftien dagen zonder een kruimel brood, zo dat er magtig veel volk van ons waar agter gebleeven, en by de revue die wy voor de prins van Ekmuhl⁸ hebben gepasseerd zyn ons eisselyke affronten aangedaan die zo ver gegaan zyn dat voor iemand die Een gevoel heeft niet kan blyven dienen wy hebben zeer veele officieren die zo dra 't vrede is hun demissie neemen myn valt 't ook zeer zwaar te blyven, en te meer God weet waneer wy eens rust zullen krygen, om zamen te weezen. Voor eerst in Holland komen wy nooit met 't regiment weer, en ik voorzie nog niet wanneer wy rust zullen krygen en myn leeven zo te moeten verslyten door gesepareerd te weezen van een vrouw die ik zo hartelyk lief heb, niets zal my te veel zyn om te werken - wanneer ik ongetrouw zynde en dus geene verpligting had, zoude ik my geen ogenblik bedenken om dezelve te neemen. Beste lieve vrouw denk hier eens rypelyk over en schryf my dan uw gedagten - Brandt⁹, van Ingen¹⁰, de Hardt¹¹, Ekstein¹², en Bonninghausen¹³ wagten na de eerste gelegenheid om te quiteren, de Jongh en Schuurman¹⁴ wenschen niet meer dan F. 500 gulden om weg te gaan de Jongh is veel maals by my koom schryven denk eens voor menschen die gevoel voor eer hebben wy zyn altyd met ons regiment een 40 uur agter de

³ Luitenant-kolonel Wijbrand Adriaan de Jongh, geboren 16-12-1776 te Lourmel, Parijs.

⁴ Anna Geertruida Noot, geboren 1784 te Brielle, echtgenote van Luitenant-kolonel De Jongh; het echtpaar Veeren was zeer goed met heb bevriend, zij wordt dan ook meermaals in deze brieven genoemd. Haar neef diende ook in het 33ème Régiment d'Infanterie Légère.

⁵ Het huidige Malbork in Pommeren, Polen.

⁶ Het huidige Mlynary, Polen.

⁷ Minsk

⁸ Maarschalk Louis-Nicolas Davout (10-05-1770 - 01-06-1823), Hertog van Auerstedt en Prins van Eckmühl. Commandeerde het I Corps van de Grande Armée tijdens de Russische veldtocht.

⁹ Kapitein Adriaan Mattijs Rietveld Brandt, geboren 14-12-1776 te IJsselstein.

¹⁰ Kapitein Charles Georg Jean van Ingen, geboren 18-09-1778 te IJzendijke.

¹¹ Kapitein Germain Adrien de Hardt, geboren 13-12-1785 te 's Hertogenbosch.

¹² 2e Luitenant Pierre Miriel Eksteen, geboren 09-02-1783 te Kaap de Goede Hoop.

¹³ 2^e Luitenant Frans van Bonninghausen, geboren 13-09-1789 te Heringhausen.

¹⁴ Luitenant-kolonel Abraham Schuurman, geboren 20-11-1781 te Amsterdam.

armee om garnisoen te houden de ander reg.^{mt15} zyn alle reeds in 't vuur geweest en hebben alle beloningen van de Keyzer ontfangen en wy worden op een veragtede wys agter gestuurd, de armee is tot voor Mosko¹⁶ opgerukt, zo hebben wy order bekomen om zestig uren verder op te marcheren wy blyven dan nog dertig uren van Mosko, - ja Lieve Beste vrouw wy soufreeren vreeslyk, vergaan nu reeds van de koude 't is nu hier reeds kouwder dan in Holland in de maand van November en de Honger kweld ons ook menigmaal men kan vyf uren gaan eer men een dorp ziet en die zyn alle afgebrand, een huis is een zeldzaamheid - wy zyn hier in een stad 't geen de derde stad van het Keyzerryk is, 't neemen van deze stad heeft veele menschen gekost aan weerzyden¹⁷ en is byna gansch afgebrand de weinige huizen die er nog zyn blyven staan worden nog geduurig door ongelukken afgebrand voor een dag of vier geleden zyn nog een dertig afgebrand en gepasseerde nagt wierd den overste Schuurman en ik als samen logeerende gewekt door myn oppasser als dat 't huis naast ons reeds branden ik gaf myn den tyd om 't een en ander aan te kleden, in dien tyd had myn oppasser myn paarden en goed de deur uit gebragt, wanneer ik de deur wilde uit gaan sloeg my de flam reeds tegen, dog door 't draayen van de wind is gelukkig ons huis nog gesauveerd, wanneer er hier brand is, dan is 't alder akeligst, inwoonders zyn hier niet, dus alles moet door de soldaten gedaan worden - de kouwde neem zo sterk aan, ik zoude zo gaarne een paar borstrokken hebben maar daar is geen mogelyk toe, want er is niets te krygen wat levensmiddelen aan betreft daar ben ik nog al gelukkig in, ik moet van tyd tot tyd met een detachement naar buiten op de dorpen om vivres voor 't regiment te halen, en dan vergeet ik myn zelfs niet, zo doende ik altyd nog wat te eeten heb, - de Menschen zyn hier gekleed als wilden haar chaussure¹⁸ zyn een paar schoenen van boom schillen gevlogten, met langen touwen lappen linnen om de beenen in plaats van kouzen de touwen worden om de beenen gewonden waar door die lappen aan de beenen worden vastgemaakt, hun rok of jas is van schapenvel, de eerste maal dat ik weer gaa vivres halen breng ik een jas van schapen vel mee, ik zal dan wel veel gelyken na Robinson Cruso, tog myn toilet maak ik weinig werk van, want myn fortuin is gemaakt en ben zeer te vreden en geenzints zoude ik gecharmeerd van de dames uit dit land - de mans hebben alle lange baarden en laten zig nimmer scheren en de vuilheid heeft hier de overhand geen van 't reg^{mt} is zo gelukkig geweest als ik reeden dat ik alleen nog vry ben gebleeven (met permissie) van ongedierte in alle soorten dog ik heb ook in geen vier maanden ook anders geslapen dan op stroo, en by gebrek van dat op de bloote aarde - betaald worden wy niet meer ik heb reeds een duizend francs te goed tog ben ik nog niet verlegen overigens ben ik zeer gezond, daar wy anders veele zieken hebben. Jan¹⁹ bevindt zig tegenwoordig vry wel, hy is anders ook een week of drie agter geweest met de koorts dat ik niet wist waar hy was. - zie daar myn alderbeste vrouwdje van alles wat geschreeven. Vriendelyke comp: van Brandt, Bergh²⁰, Jan en verdere bekende Groet hartelyk papa, mama, pietje, Cateau en verder familie - Van Uw opregt liefhebbende en getrouwe man, die uw nadrukkelijk wenschte te omhelzen

T.C.C. Veeren.

N.B. Beste Ceetje ik had vergeeten Ued te schrijven dat wy met 't tweede en derde Batt. maar hier zyn dat 't Eerst en vierden nog byna hondert uur agter ons is, dat ik zedert eenige dagen niet van de Jongh gehoord heb. Ik moet uw ook nog schryven, dat wy voor een maand

¹⁵ regimenten

¹⁶ Moskou

¹⁷ Slag om Smolensk, 16 t/m 18-08-1812.

¹⁸ Schoeisel

¹⁹ Deze Jan wordt in diverse brieven genoemd, maar het is niet bekend wie hij was. In brief 5 wordt gezegd dat hij nog geen officier was.

²⁰ Kapitein Pieter Berg, geboren 01-08-1785 te Kaap de Goede Hoop.

geleden zoude de revue gepasseerd hebben voor de Keyzer en de reg.^{mt} welke hy eindelyk geïnspecteerd heeft, heeft hy rykelyk beschonken met eertekens ongelukkig is hy by ons niet gekomen, ik waar anders voor gedragen tot lid van 't legioen van Eer, en had 't ook zeker bekomen tog dit is mislukt. houdt zulks voor uw, adieu ik omhels uw nog duizend maal in gedagten -

Verzoek uw Lieve over den inhoud papa en mama te schryven ik zoude hun als meede Pietje en Cateau gaarne geschreven hebben tog heb geen tyd - ziedaar myn Beste een courant daar gy over te vreedden kunt zyn verzuimd tog geen ogenblik myn te antwoorden adieu myn besten Engel - "

Omslag van de brief, met poststempel van de centrale postvoorziening van de Grande Armée. Hoewel het leger zich ver in vijandelijk gebied bevond bleef het mogelijk brieven te sturen en te ontvangen. De brief is geadresseerd aan "Madame A.C. Veeren nee van Orsoy Sur la grande Place a Groningen dept. L'Eems Occidental".

2. Verblijf in Moskou

“Moskou den 2e October 1812

Van harte geliefde Ceetje, niet tegenstaande ik zeer ongelukkig ben door dat ik gene brieven meer van u kryg, zal ik niet laten voorby om van elke gelegenheid gebruik te maken om Uw te schryven schoon 't wel bitter voor myn is nu reeds in geen vier maanden niet 't minste van uw te hebben gehoord ik hoop gy myn voorige uit Smolenski zult ontfangen hebben, gy moet tegenwoordig geregeld tyding van myn ontfangen ik schryf geduurig en heb gelegenheid dezelve te verzenden en ik zit helaas zo te zuchten om een brief, en bekoom er maar geen, tog houde myn verzekerd 't geenzins de schuld van myn hartelyk geliefde vrouwdje is, want zulks is niet mogelyk, en 't is waar dat niemand van 't regiment brieven krygt, waar zy belanden, weet God, tog Beste Ceetje ik hoop gy volmaakt gezond zult zyn, en dan zal alles nog wel schikken, zie daar Ceetje, een brief van myn uit de grootste en schoonste stad van Europa welke niet nu byna geheel door de vlam verteerd, er is geen agste part van de stad overgebleven, begrypt een stad welke een drie maal hondert duizend inwoonders bevatten en alwaar het 't zeer vrolyk moet geweest zyn, men ziet hier de schoonste gebouwen die men zig maar kan voorstellen en nu helaas alles in puin vergaan, en door alle inwoonders verlaten, heden heb ik een toer door de stad gemaakt dog wanneer men ziet die pracht die hier een maal heeft geheerst en nu zo tot puin vergaan, moet iemand 't hard zeer doen, ik heb nog weinig er van kunnen zien, want de stad heeft veertien uren in omtrek, en dus kunt UEd. denken, er nog al een enkeld huis moet gestaan hebben 't verlies voor 't land moet enorm zyn, de menschen zyn zo uit hunne huizen gelopen, zonder iets meede te kunnen nemen 't is alles verbrand of verwoest, en 't geen UEd. vreemd voor zal komen dat is dat de russen zelfs alles afbranden, zy hebben de order, om geen resources aan de franschen te laten, er zyn verscheiden russen dood geschoten welke gevonden zyn aan 't brand stigten waaren. -de Keyzer met zyn Garde legt in de Stad en alle de anderen reg.^{mts} leggen in en om de Stad.

Wy zyn tegenwoordig weder by de Armee, en 't Batt.n waar ik by ben heeft reeds een affaire met de vyand gehad, tog ik voor myn persoon waar er niet by, ik waar met een detachement uit by de boeren Beeste en andere levensmiddelen op te halen, daar ik myn eind ook hast by gevonden had, ik had veertig man en een officier by myn, en kruist edoor 't land, wanneer ik eens een troep van eenige Beeste zag reed ik er op een galop na toe en toe ik by de koeyen kwaam en ze tegen hield waar ik een ogenblik door meer dan twee hondert boeren omsingeld die allen met lanssen bewapend waren en op my toe kwamen om myn te vermoorden, tog toe er eenige zo dicht by myn waren en op myn staken trok ik een pistool, dat ik by myn had 't geen hun een ogenblik deed stil houden en myn tyd gaf weg te komen. Myn detachement dat een quartier uur agter myn aan kwam en iets bemerkte had kwamen uit alle magt na my toe gelopen, na dat zy by myn waren liet ik eenige schooten op de boeren doen, waarop zy na huys liepen hun lanssen weg geborgen hadden, na my toe kwamen en zig op de knien voor my wierpen, ik ben daar op in 't dorp gegaan en heb daar een schoone buit van levensmiddelen voor 't regiment gevonden, Zes en twintig wagens vol geladen bragt ik by 't regiment na drie dagen vreeselyke omwegen en op de hielen door de Cosakken te zyn gevolgd, den tweede dag toen ik het reg.^{mt} volgde had ik een dergelyke rencontre, aan een bosch komende kwaam een heel detachement Poolsche soldaten uit 't bosch welke door de cosakken gevolgd wierden en de cosakken waaren een agt hondert man sterk waren, ik trok myn detachement by malkanderen en hield alle soldaten die myn onderweg tegenkwamen by myn en ben er goed door gesukkeld, by 't reg.^{mt} stond ik reeds voor dood of gevangen en ieder een waar even blyde myn weder te zien. Den voorigen dag waar den overste Schuurman met drie hondert Man gegaan om de vyand te ontdekken, en waaren nog twee hondert man garde dragonders by hem, zy ontdekte van verre drie

hondert man cosakken, waarop de dragonders dadelyk hunne paarden de sporen gaven om de cosakken voor een gedeelte er neder te sabelen en andere gevangen te neemen, dog wat waaren zy verrascht zoo op eens te zien of 't uit alle bosschen cosakken regende, en die brave dragonders alle in de pan hakten. Den overste Schuurman bleef met zyn drie hondert man tegen een twee duizend man staan, wy hebben hondert man dooden en geblesseerde gehad, tog zonder de braafheid van 't volk waar er geen man van te regt gekomen. Dog van 't genoeg Lieve Ceetjen 't eenigste 't geen myn van alle die gevallen 't naaste maak, is dat men volstrekt van geen vrede hoord, en 't is te vreezen, dat den oorlog nog lang aanhouden welk een schone tyd verloop er niet zonder wy elkander zien! God beste Ceetje wat zyn wy niet ongelukkig, tog laat ik daar niet aankomen, want dan voel ik my zeer ongelukkig.

Lieve Ceetje met myn linnen goed begind 't er slegt uit te zien en er is maar geene mogelijkheid om iets te kopen ik wenschte wel myn goed eens onder uw directie te hebben want 't had groot nodig.

Jan heb ik in geen maand gezien, die is met een detachement uit en den overste Schuurman en ik zyn zeer goede vrienden en zoude gaarne zien gy elkander van tyd tot tyd eens schreef wanneer gy brieven van myn en zy brieven van zyn Ed. ingesloten gy kunt haar Ed. wel een klein briefje daar by schryven. Zulks is aangenaam voor uw beiden en om geregeld tyding te ontvangen.

De Jongh legd nog met zyn Batt. te minski een 170 uur van hier en ik heb in geen twee maanden van hem gehoord.

Ja lieve Beste Vrouwdje na de comp.²¹ van alle bekenden Uw te hebben gemaakt en de myne aan Papa, mama, zuster Pietje en Cateau en verdere familie Zo blyve ik als altoos uw hartelyk liefhebbende en getrouwe man.

T. C. C. Veeren.

P.S. Ik moet uw tog nog melden dat ik de ritmeester Hubert²² van de Husaren onderweg in en hospitaal heb gezien met 14 lansteken van de cosakken en heeft het compl. aan Uw Pietje en Sophie van Alberda verzogd.

Adieu Beste schat."

²¹ Complimenten

²² Willem Hubert, geboren 02-02-1786 te Apeldoorn

3. Terugtocht uit Rusland

“Culm den 7 January 1813

Van Harte geliefde Ceetje! Gy zult zeker zeer ongerust zyn myn beste in zo een langen tyd geen brief van myn te hebben ontfangen tog zulke heeft zyn reden, ik zal UEd. dan eens met alle ongelukken die ons zyn wedervaren bekend maken, zeker zult gy van de retraite der armee gehoord hebben, welke in de maand october van mosko begonnen is, er wierden veele schatten uit die schone stad meede genomen dog de strerke marschen en de dagelykse attaque der vyand deed de eygenaren dier schoonheden genootzaken, om op de weg te laten staan, de armoede waar groot, wy hebben in drie en twintig dagen niets dan paardevleesch tot voedsel kunnen bekomen, en de misere waar algemeen geen generaal die iets anders te eeten had, daar by waar de koude zeer sterk de inwoonder verklaarde niet te weeten 't nog ooit zo koud waar geweest, wy marchierden s'morgens nimmer van ons bivouac of er bleeven tien à elf dooden van ons leggen, van honger en koude, wy hadden daarby nog 't ongeluk van een parc artillerie te escorteeren, 't welk zo langzaam voortging dat wanneer wy des morgens om twee drie uren op marsch gingen gemeenlyk des avonds om tien elf uren op ons bivouac arriveerde en dan een stuk land met sneeuw bedekt tot ons verblyf vonden wy hebben in die misere tot den 16 november doorgemarcheerd wanneer ons regiment door de cosakken geattacqueerd wierd en daarna infanterie tot versterking kreegen en toe volstrekt de overmacht hadden²³, 't regiment na een hartnekkige tegenstand konde zig op 't lest niet langer soutineeren²⁴ tegen een hevig mitraille²⁵ vuur; en de charges der cavalerie deed eindelyk 't quarree welk zy geformeerd hadden breken en wierden toen der neder gesabeld en die hun leven hadden behouden zyn gevangengenomen tog de levendigen zullen zeer weinig in getal zyn, (zeg daar niets van aan Truytje) mijn is 't egter met een Lieut.n en twee docters gelukt 't te ontsnappen, er waaren nog vier officieren van 't reg.^{mt} in commissie, die niet bij de affaire zyn geweest zo dat 't regiment bestaat uit zes officieren twee docters en zeventien man, geene van uw bekenden is 't gelukt te Eschapeeren²⁶, als Caillou²⁷ de neef van Jongh, welke met 't kledingsmagazyn te Wilna is agtergebleven de andere zyn alle franschen wy hebben alle onse goederen verloren, de wagen waar onse valiesen op waaren is verbrand geworden, om reden de paarden niet meer voortkonden en de cosakken de digt op de hakken waaren, zo doende geen hemd hebben behouden, en 't glas van myn orlogien gebroken zynde had zulks in myn valies gedaan en dus meede verloren gegaan. -ik had ook de drie mooiste paarden die men zien kon twee zyn my door de cosakken en 't derde gestolen, heb daarna een vierde van de Majoor Everts gekogt en dit is met myn oppasser verloren gegaan, weet niet waar dit gebleven is op 't lest zag men geen mensch te paard, de colonel had ook al zyn paarden verloren. - ik had myn onderweg nog een hemd zoeken te bezorgen, dog verloor drie oppassers in de tyd van agt dagen welke myn aan de weg bleven dood leggen, en verloor zo ook myn leste hemd, daar op volgde 't ongeluk, ik waar nog bezitter van tien louis d'or welk ik zorgvuldig in myn broekzak bewaard had, ik bekwaam onderweg van iemand een broek wyl de myne versleten waar wilde ik die aantrekken, leide de broek die ik uittrok neffen myn neer, en voor ik myn omdraaide waar myn beurs gestolen, toen der tyd bevond ik myn gansch alleen (wyl 't na de affaire van 't reg.^{mt} was) zonder een duit geld en zonder een stuk brood, toen waar haast

²³ Gevechten bij Krasnoye (Krasny) van 15 t/m 18 november 1812.

²⁴ Souteneren; hier: staande houden, volhouden.

²⁵ "Mitraille, schroot, allerlei kleine stukken ijzer, spijkers, enz. waarmede men somtijds de stukken geschut laadt. *Mitrailieren*, met schroot schieten, geducht havenen." (Uit: P. Weiland, "Kunstwoordenboek" (1858: D. Bolle, Rotterdam)

²⁶ ontkomen

²⁷ Luitenant Jan Willem Daniel Caillou, geboren 10-11-1778 te Budel

myn voorneemen om my maar aan de weg te laten dood vriesen, tog by geluk ontmoete ik een marketentster van ons reg.^{mt} welke myn geld aanbood, deeze marketentster had te plaisire van de Jongh de jonge Noot²⁸ die aide de camp is, op haar wagen genomen, wyl zyn voeten gansch bevroren waaren, daar ben ik toen by gebleven tot de passaga der Berresina waar een brug waar overgemaakt, op 't ogenblik dat wy ze passeerde attaqueerde de vyand en deed ons verstrooyen, ik maakte over de Brug te koomen, en wilde hun toen wagten aan de Brug, dog een stuk houwitzer verbryzelde de Brug en ik kreeg een ster er van op de borst, 't geen my ter aarde deed vallen 't geluk wilde dat twee docters van ons regiment passeerden en myn zagen leggen, en medelydend genoeg waren van een slede zoeken te krygen en myn meede namen 't geen te verwonderen was, want men had met geen mensch medelyden; ik heb daar dan een zeer zware ziekte gehad ik ben agt dagen volmaakt van myn verstand beroofd geweest, verbeelden myn altyd gy by myn waard, deed niets anders dan om uw schreeuwen, in deeze situatie wierd ik alle dag nog agt a tien uren vervoerd, (om reeden de cosakken ons altyd op de hakken waaren), tot Wilna, waar ik Caillou aantrof die my dadelyk verzag van een paar hemden enz. en heeft myn twee hondert francs gegeven, 't welk zo in de negentig guldens zal uitmaken, 't geen hy myn verzogt UEd. aan de ongelukkige Truitje uit betaalde, dit geld deed myn magtig veel dienst, wyl ik niets had, en toen weer een slede konde huren. Ik had nog 't ongeluk by Wilna myn Pels te verliezen welke ik uit Mosko mede had gebragt en veel van waarde was, en myn geduurende de retraite voor alle koude beschut had, dit speet myn eiselyk, en toen door de koude bevroren myn voeten, en in alle deeze teegenspoed ben ik dan tog gelukkig alhier gearriveerd, en ben tegenwoordig vry wel, en ben zelfs zeer gezond, als myne voeten zyn nog niet regt klaar dog [gy] moet uw volstrekt niet ongerust maken -

Beste Ceetje aan Papa en mama durf ik volstrekt niet schrijven over Jan, hij had de fatigues zeer goed gemaak den morgen voor de affaire was hij altyd nog by myn tog in de affaire wat er van hem geworden is weet ik niet dit maak myn gansch ongelukkig.- Bergh en Brand wanneer zy niet gesneuveld zyn, zyn zy tog zeker gestorven want die hadden de moed gansch laten vallen, en lieten zig gansch vergaan, Bergh liep met een slaapmuts op en daar over zy beere muts waschte zig niet meer, liet zig niet scheeren, had een vrouw pels om en die kwam nooit van zyn lyf, kwamen wy op een bivouac, en zag hy een vuur viel hy er by neer, en verroerde zig niet meer tot wy weg moesten, Brand was 't zelfde en zo hadden wy een stuk of tien by 't regiment.

Ja Lieve Beste Vrouwdje ik had uw nog zo veel te schryven tog, wy krygen daar de order om direct te marcheeren na Custrin²⁹ en om aldaar nader order te ontfangen tog alweder zo veel nader en 't is byna zeker dat wy na 't depot gaan dan hoop ik myn beste schat te zien ik zal uw dadelyk schryven, wanneer ik iets meer weet.

Weest zo goed en betaald dit aan Truitje ik heb er by de drie duizend francs te goed maar er wordt niets betaald.

Lieve Ceetje maak myn Hartelyke Comp. aan myn geliefde ouders en aan zuster Cateau Pietje en verder familie en geloof ik nimmer zal ophouden met de warmste gevoelens van liefde te zyn Uw getrouwe Man.

P.S. ik hoor dat wy naar Mayence³⁰ gaan adresseerd daar de brieven hier nevens myn Adres³¹ adieu Beste schat ik omhels uw duizend maal in gedagte.

T.C.C. Veeren"

²⁸ Luitenant Jan Cornelis Noot, geboren 12-02-1795 te Brielle, jongere broer van Anna Geertruida Noot en zwager van Luitenant-kolonel De Jongh

²⁹ Küstrin

³⁰ Mainz

³¹ Als adres noteerde Veeren op de brief: "Monsieur T.C.C. Veeren, cap-t Adj.major au 33me Reg.^{mt} d'infanterie legere de la 4me Division du 1. Corps de La grande armee a Mayence".

4. Terug in Duitsland

“Berka by Weymar³² den 20 Febr 1813

Zeer geliefde Ceetje! Het is onbegrypelyk geen de minste tyding van Uw te ontfangen en denk een aan myn beste Engel de leste brief die ik van UEd. ontfing was den 11de November en gedateerd van den 7 July na dien heb ik niets meer van UEd. gehoord, ik wil daarom niet ophouden wanneer de tyd myn 't toelaat, Ued. myn waardige Ceetje te schryven, daar ik weet in welk een ongerustheid ik ben, en word daarby in alle myne verwagtingen te leur gesteld wy zyn reeds op marsch geweest om ons depot te Givet te resoigneeren³³ wy waren reeds tot op zestien uren van Mayence geavanceerd en dagt UEd. onverwagts met myne komst te verrassen ik had reeds alles gearrangeerd om van Coblantz³⁴ de naaste weg na Amsterdam, tog wy hebben contra order bekomen en hebben tot Erfurt moeten retrogradeeren³⁵, alwaar 't zeer vol zynde van Troepen zyn wy op een dorp vier uren van daar gecantonneerd alwaar wy recruten wagten om weder Een Battaillon te formeeren welke den 12^e van de andere maand moeten komen, zo dat wy zeker nog tot dien tyd hier blyven en wat er dan verder van zal komen weet ik niet tog ons sort³⁶ Beste Ceetje is eisselyk na zo een vreeselyke Campagne zyn leven te hebben gesauveerd³⁷ en dan niet voor een ogenblik zyn vrouw te mogen zien, die myn alleen aan 't leven attacheerd; tog laat ik niet aan 't murmureeren³⁸ gaan, de Jongh, Schuurman en veele anderen zyn tog nog ongelukkiger, die arme Vrouwe zyn ook wel te beklagen, ik geloof nooit dat zy hun mans weer zullen zien, Myn God wat zal Truitje met haar twee kinder aanvangen, de Jongh waar reeds, voor 't regiment die affaire had, zieklyk, en vreeslyk hipochonder er by en die zoiets had was 't dadelyk meede gedaan, Brand en Bergh waaren ook zo, ik behoef UEd. niet te zeggen lieve Ceetje dit voor Truitje stil te houden. – voor een paar dagen heb ik weeder een onaangenaame tyding gehoord myn Neef die by het 124^e Reg.^{mt} is in rusland geblesseerd geworden en is in een huis by een stadje Kosnowo Verbrand³⁹, hier ingesloten een brief, voor Papa, welke ik verzoek de ouders te communiqueeren, o er zyn vreeslyke dingen gebeurd, ik zoude uw verscheidene avonden kunnen bezig houden. – Ik hoop er tog spoedig een verandering mag komen, dat wy Elkanderen mogen zien. Ik ben tegenwoordig zeer gezond, en daar nu ieder een ziek word, na de fatigues; wyl wy aan dit stil zyn ons niet kunnen gewennen, maar ik ben wel byna naakt wyl geen mensch geld heeft en wy volstrekt niet betaald worden, ik heb by de drie duizend francs te goed, en men hoord van geen betalen, wanneer het uw mogelyk is myn een wissel te zenden of iets op Uw kan trekken zo schryf myn zulks wanneer wy betaald worden zal ik er geen gebruik van maken, ik had in een voorrige brief geschreven myn brieven te adresseeren op Mayence poste restante wyl ik dagt daar na toe te gaan ik heb geschreeven aan de Postmeester en verzogt, wanneer er brieven voor myn waaren dezelve te zenden tog in 't vervolg adresseer te zelve a Erfurt ou ailleurs⁴⁰ 't is zeer onaangenaam, de brieven zo slegt overkomen en 't maakt ons weerzyde veel ongerustheid, God gaf 't tog dat wy by malkander mogten wezen, en met schryven niet meer

³² Bad Berka, ongeveer 10 km van Weimar

³³ zich bij het depot te voegen

³⁴ Koblenz

³⁵ terugkeren

³⁶ Uit het Frans: lot, lotsbestemming.

³⁷ gered

³⁸ klagen

³⁹ Luitenant Theodorus Johan Rabo Veeren, geboren 12-09-1786 te Neerbosch, 1e Luitenant bij een grenadiercompagnie van het 124eme Régiment d'Infanterie de Ligne; raakte op 31-10-1812 gewond in een gevecht bij de Oula[?] en werd als vermist, vermoedelijk gesneuveld, opgegeven. Pas later werd bekend wat er was gebeurd. Zie de noot op de volgende pagina.

⁴⁰ Erfurt of elders, Erfurt en omstreken

te doen hadden, men zegt myn ik veel apparentie heb Lieut.n colonel te worden, tog ik prefereere droog brood te eeten, en immer by uw te zyn want de Militaire Stand is niet voor iemand die getrouwd is en eenigzints gevoel heeft, want wy hebben tog volstrekt niets aan een ander als duizenden inquiettitudes, gy behoeft myn lieve Ceetje er aan niemand van te zeggen, als dat ik myn flatteer Lieut.t colonel te worden want 't is niet zeker dog 't is zeer mogelyk wyl wy geen een Lieut.t colonel hebben en ik de derde Capitain ben. –

Beste vrouwdje, ik weet 't adres niet goed van Papa ik verzoek UEd. 't er beter op te zetten Ik wensch myn beste schat uw meer te schryven dog de man staat te wagten die de brieven naar Erfurt op de Post moet brengen na myn vriendelyke compl. aan de familie verzogt, zo twyfeld nimmer dat ik UEd. opregt getrouwe en Liefhebbende man

T.C.C. Veeren"

NB: Na jaren werd duidelijk wat het er met 1^e Luitenant Theodorus Johan Rabo Veeren was gebeurd; zijn vader Roedolf Hendrik Johan heeft dit in een aantekening bij de brieven beschreven:

"Volgens berichten, die wy zoo van onzen Neef, den Capitein en Atjudant Majoor T.C.C. Veeren en van wegens een chirurgijn majoor Marcus, verder van eenen gepensioneerden Capitein Wagener, die zyn zoon meede als Lieutenant in Rusland gediend had en geretourneerd was, en van veele andren, bekomen hebben in de maand Maart 1823, zoude onze teergeliefde zoon Theodorus Johan Rabo Veeren, dienende als Eerste Lieutenant by de Fransche Armee in Rusland, by eene affaire tusschen de Fransche en Russen op den 31sten October 1812, met een musketkogel, door het bovenste gedeelte van den linkerarm geschoten zyn, waaraan hy ziek, dog door zyn gezond gestel aan de beterhand was, en met een heel Corps geblesseerde militairen gemarcheerd had, waarby zyn sous-lieutenant, dat zy lieden te zamen op den 15den November 1812, in een huis of schuur gelegen tusschen Kosnerwa en Wilna [Vilnius] de nagt wilden passeeren, dat het huis door het inwerpen van een houwitser of ander ongeval in brand geraakt was, en Zyne Edele met allen, die zich in dat huis bevonden hadden, was om het leven gekomen, daar er niemand was uitgeraakt. Jaren lang zyn wy dog, door een berigt van de Minister van Oorlog in Frankrijk, d.d. Paris 17 Sept. 1813, opgehouden, voeden wy nog wel eens een flauwe hoop, die thans, byna elf jaren nadien, dat ik dit hierin voer, verdwenen is, en treurige pligt my gebied met bittere droefheid, het zekere van het overlijden onze zoo waardigen en dierbaare zoon te stellen.

"[Huize de] Basseld" onder Twello den 24 April 1824
(w.g.) R.H.J. Veeren."

5. Berichten over officieren en manschappen van het 33ème

“Primkenau⁴¹ den 29 Mey 1813

Van Harte geliefde vrouwdje, Hoewel myn lieve Ceetje UEd. leste brief die ik ontvangen heb gedateerd waar van den 14 February en ik verscheidene maalen daar na geschreven heb, wil ik tog niet mankeeren van de schoone gelegenheid te profiteeren daar er een groot mayor na Frankryk gaat zyn Ed. met een brief te chargeeren⁴², om dezelve op de eerste fransche post te doen want hier zyn nog geen posten geEtabliseerd, en dus twyfel ik dat gy myn vorige zult ontvangen hebben wy bivouacqueeren by een dorp vyf uur van glogau⁴³ en marcheeren nog dagelyks voorwaarts de pruissen en russen zyn gansch geslagen, en krygen nog dagelyks gevangenen, en stukken geschut van hun, God geeft dat 't daar door spoedig tot een vrede koomt, want zulks hadden wy groot nodig, want ons ongeluk is gewis te groot, ik durf myn zulks niet in de gedagten haalen, want zoude myn ziek maaken daar ik myn tog al niet wel bevind! dog gy moet er uw niet ongerust over maken want 't is van geen aanbelang, en wanneer 't erger mogt worden dan blyf ik ergens in een stad. Ik wil UEd. nog eensch repeteeren wat gy wenschte te weeten volgens UEd. leste brief, uit vrees myn brieven niet te regt zyn gekoomen, om reeden de wegen niet zeker zyn wat Jan aanbetreft lieve Ceetje was den morgen van de affaire altyd by myn en was zo gezond als er een by was, tog is gevangen genomen, en er is maar een sous Lieut.t die zich gesauveerd heeft, er zyn nog een paar soldaten die 't geEschapeerd⁴⁴ hebben na dat zy gevangen waaren, die my gezegd hebben, zy hem gezien hadden, en hy volstrekt geen letsel had en gezond was, 't trof juist dat die van dezelfs Comp. waaren, zy wisten van geen anderen als alleen van hunne comp:ie een offic:r waar dood geschoten en den andere zonder letsel tog alle by de franschen. nader berigt hebben wy nog niet, geloof vry ik niet stil ben my overal te informeeren, daar is een aide de camp die door gelegenheid van een russische parlemantair, aan Ekstein geschreven heeft. wyl hy zeer gelieerd met hem was, en die Ekstein verzogt heeft gedetailleerd over alle te schryven, die zeker Jan niet zou vergeeten, die wist wat een zorge ik voor hem had, en daar by was Ekstein en ik zeer geattacheerd aanelkander en daar by kunt gy papa, en mama, gerust stellen, dat er wel voor hem gezorgd zal worden want ik was met de colonel, den overste De Jongh, en Schuurman, niet gelieerd als myn superieurs maar als myn broers, voor al met den overste Schuurman, wanneer gy die vrouw vriendschap kunt bewyzen doet zulks, want gelooft vry als 't omgekeerd was geweest, dat hy zig gesauveerd had, en ik gevangen dat hy zig uw wel aan had getrokken, Jan die was nog geen officier wy hadden geen promotien in rusland gehad, maar hy was verscheiden maalen voorgedragen; de jonge Henck⁴⁵ zo ik reeds geschreeven heb is gestorven in het Hospitaal van Smolenski, de Broer van den overste Schuurman⁴⁶ is al voor 't reg.^{mt} gevangen waar verloren geweest, Lieve Ceetje, van Dorus uit 't Wello⁴⁷ waar ik myn informeer geen mensch zegd myn anders als dat hy geblesseerd was, en daarna in een huis verbrand, dat gy in Zutphen deze Winter geweest zyt doet myn plaizier, neemt uw plaizier myn beste Ceetje zo veel als uw maar mogelyk is en laat uw tyd niet lang vallen, wat God weet wanneer ik by uw kan

⁴¹ Het huidige Przemków in Polen.

⁴² Belasten, opdragen; hier: meegeven met het verzoek de brief te posten.

⁴³ Het huidige Głogów in Polen.

⁴⁴ ontsnapt zijn uit gevangenschap

⁴⁵ Jan Lodewijk Henck, geboren 04-11-1792 te Amsterdam, stamboeknummer 2556.

⁴⁶ Jan Schuurman, geboren 15-07-1784 te Amsterdam, stamboeknummer 3180.

⁴⁷ Onbekende militair, afkomstig uit Twello.

koomen, Ja Alderbeste vrouwdje hoe gaarne ik my nog met uw wilde bezig houden zo moet ik eindige wyl er na de brief word gewagt, en ik wilde tog nog gaarne een paar regelen aan papa en mama schryven. Na uw hartelyk in gedagten omhelst te hebben en myn vriendelyke complimenten aan de familie verzogt

Blyve ik Eeuwig UEd. Liefhebbende
en getrouwe Man T.C.C. Veeren.

N.B. ik heb vergeeten UEd. te schryven over de HART⁴⁸, die is zo als de anderen met 't reg.^{mt} gevangen genomen ik heb 't zyn moeder ook geschreven men weet niet of hy levendig of dood in hun handen is gekomen men weet 't van geen mensch dog ik heb haar Ed. geschreven dat hy gezond waar en gevangen waar. - Apropos ik moet uw ook nog melden dat ik dienst als aide de camp doe. - Adieu myn Dierbaarste schat. - "

⁴⁸ Willem ter Hart, geboren 20-03-1787 te Doesburg, stamboeknummer 3829.

6. Verblijf in Duitsland

“Ritzebützel⁴⁹ den 17 Aug 1813.

Van Harte geliefde Ceetje! wat wierd ik heden morgen vrolyk verrast met twee brieven van uw myn beste Ceetje, tog waar de eeme van den 10 dezer, dus de leste zeer nieuwe tyding, hartelyk waar ik verblyd UEd. goede welstand daar uit te vernemen, daar gy myn alderbeste vrouwdje UEd. kund verzeekert houden, myn 't meeste intresseerd; gy kunt uw niet voorstellen myn lieve Ceetje myne ongerustheid, daar ik weder zedert den 6 Mey geen brief had gehad; het schynt of in holland veele ziekten heerschen, wy hebben nog twee hollandsche Capitains waar Caillou er een van is, welke gisteren alle twee de tyding van 't verlies van hun vader kregen, en Caillou kreeg daar by nog de communicatie van de dood van een zuster en broer, welke alle beyde getrouw waaren, en verscheide kinder hadden, dus immer ongerust tog God gedank ik heb dien aangaande alle reden myn gelukkig te noemen, ik kreeg heden morgen ook een brief van papa, en mama, de leste regretteerd uw zeer, en schynt zeer veel van uw te houden, papa schryft myn weer ziek te zyn geweest, tog nu aan de betere hand zynde, Och lieve Ceetje wat zal er van ons worden, en wat worden wy vreeslyk gepeinigd, van dag tot dag flateerde ik myn voor eenige dagen verlof te zullen krygen, wanneer het gepresseert is, konde ik in twee dagen te Groningen zyn, dog daar is helaas nu niet meer op te denken, de armee die slaat zig tegenwoordig al weder, en op vrede die men zo zeer hoopte, is nu niet meer op te denken. – Ik kan myn niet begrypen lieve Ceetje, dat er zo veel offic.ⁿ zyn, zo als gy myn schryft met verlof zyn geweest, van ons heeft geen mensch kunnen gaan, anders waar ik zeker de eerste geweest, dog by de andere reg.^{mt} zyn ze gelukkiger geweest dan by ons, wyl er daar meer over zyn gebleven (dan by ons) daar zyn weer een gedeelte van na 't depot gegaan, en die hebben in de gelegenheid geweest hun familie te kunnen zien, tog wy hebben alle aan deeze kant van de Rhyn gebleven, en zedert ons retour uit rusland nog geen veertien dagen stil geweest, geloof maar zeker myn lieve Beste Ceetje, ik er wel zo veel onder soufreer dan gy, en dan kan myn zo triest maken wanneer gy in uwe brieven zo engageert om te komen wanneer het van myn afhing myn beste schat, zoude ik gauw by uw weezen, en verliet uw gewis voor geen halve dag meer, want zonder uw heb ik geen plaizier; gepasseerde zondag wierd hier de Keyzer zyn naamdag gevierd, daar wierd in dit dorp alles by elkander gezogt om een Bal, s'avonds om negen zou er gedanst worden, ik moest natuurlyk er na toe gaan want op zo een dag zoude men 't myn kwalyk genomen worden, dus ben ik er om negen uur na toe gegaan, en heb zelfs eens gedanst, dog 't musiek en dansen amuseerde myn zo, dat ik quartier voor tien reeds thuis was, de ander hebben tot drie uur gedanst; o! ik heb een zeer ongelukkig leeven en ben meer te beklagen dan uw myn lieve Ceetje, gy zyt tog nog onder familie, en heb nog iemand waar gy vertrouwelyk meede kunt spreken, en ik heb geen mensch, wy hebben tegenwoordig een corps officiers, alle uit gemeene klanten, alle oude onderofficiers, en zo als gy wel weet, valt dat niet in myn smaak, en zoude zo iemand nooit myn vertrouwen kunnen schenken, de eenigste die ik heb is Caillou en die leid een uur van myn af, dog komt dagelyks hier, en terwyl die ook 't eene ongeluk op 't andere heeft, komen wy nog al goed te zamen, en uw kunt ligt denken hoe wy elkander troosten; ik mag niet denken hoe gelukkig ik konde weezen, in uw byzyn, en nu geen vrolyk ogenblik te hebben. – Uw myn lieve Ceetje beklag ik regt hartelyk en deeze idee's brengen geenzints tot myn geluk toe; wanneer ik denk, gy zeer gelukkig zonder myn had kunnen weezen, en dat ik uw rust gestoord hebt, hoe gelukkig zoude

⁴⁹ Schloss Ritzebüttel in Cuxhaven, Duitsland; in 1813 gelegen in het Departement van de Monden van de Elbe.

ik zyn; wanneer ik wist dat myn opregte Liefde jegens uw daar voor schadeloos stelde Lieve Ceetje ons sort is verschrikkelyk, dog laat ik niet meer tot denken komen want het is te erg. –

Beste Ceetje uit uw brief zag ik ook dat Caillou uit Hambourg⁵⁰ een brief gedateerd van den 31 July had geschreeven, waar in hy melde dat ik daar waar, tog zulks is abuis, ik was met de Major te Lunenburg⁵¹ en wierd door de colonel verzogt by myn Batt:ⁿ te vervoegen, wyl ik daar nodig waar; de colonel is voor zyn persoon met de staf van 't regiment, te Hambourg! ik ging dus eerst naar Hambourg te meer daar ik de Colonel nog nooit gezien had, ik kwam daar den 17^e en ben de 25^e July weggegaan, naar myn Batt:ⁿ dat te ottendorf⁵² legde; ik wierd by myn arrivement zeer vriendelyk ontfangen door de colonel en dagt reeds den andere naar myn Batt:ⁿ te gaan, tog de colonel zeyde myn wanneer 't myn amuseerde, ik dan eenige dagen konde blyven, en wyl wy weder van uniform hebben verandert, en weder verscheide nieuwicheden gekregen, zo heb ik daar eerst laten kleden; tog ons Batt:ⁿ heeft niet in Hambourg geweest. de colonel is een Braaf man zo geloof ik, noemt zich Baillif⁵³, is getrouwd, tog zyn vrouw ken ik niet, de Majoor noemt zich Martineau, is een zeer fatsoenlyk man, waar ik zeer mede gelieerd ben en is ook getrouwd tog zyn vrouw ken ik ook niet; getrouwde offic:^s hebben wy niet, dat iets is. –

Oom Ramdohr⁵⁴ heb ik in Hamboug gezien, hy was zeer blyde myn te rencontreeren, hy heeft myn veel goeds van uw myn beste vrouwdje gezegd (tog ik hoop 't zonder consequentie is). –

Wanneer 't uw in Zutphen had bevallen om te blyven wonen, zoude myn plaizier gedaan hebben, want mama spyt 't zeer dat uw niet meer daar zyt de Goede vrouw schynt zeer met uw te zyn ingenoomen;

Ja myn Alderbeste Schat ik kan haast niet uitscheiden, tog de post vertrekt, en wilde uw niet gaarne tot een volgende laten wagten ik geloof dat van hier de brieven geregeld over zullen komen, en zeer spoedig, dit waar te wenschen, want zo als het met de brieven tot nu toe is gegaan, is magtig onaangenaam ik bid uw myn lieve Ceetje, schryf myn veel en dikwyls dit is myn eenigste plaisier.

Na myn hartelyke compl.ⁿ aan zuster Cato en Pietje gemaakt, zo gelooft ik nimmer zal ophouden te zyn

UEd. altoos liefhebbende en getrouwe man,
T.C.C. Veeren.

N.B. papa en mama hun Adres weet ik niet en ben dus verlegen hun te schryven ik zal wagten tot een volgende post en sluiten er een voor hun by uw in. Adieu Lieve Ceetje ik omhels uw in gedagte."

⁵⁰ Hamburg

⁵¹ Lüneburg

⁵² Ottendorf, bij Kiel

⁵³ Kolonel Pierre Claude Lebaillif, geboren 08-07-1772 te Préaux.

⁵⁴ Kapitein Johannes Augustinus (von) Ramdohr, geboren 12-02-1774 te Groningen, de broer van zijn moeder.

7. Amourettes

“Ritzebuttelt den 17 Sept. 1813.

Van Harte geliefde Ceetje, Hoe waar ik verheugd door 't ontfangen van uw lieve brief gedateerd van den 11e deezer welke van myn reeds gisteren is geworden, UEd. benefens de familie hun welstand daaruit te zien was myn byzonder aangenaam, ik bevind myn by voortdoring wel. – Met niet weinige verwondering zag ik uit uw voorige brief, dat [onleesbaar gemaakt] de hand van pietje gevraagd had, tog 't doet myn plaisier dat ik myn in pietje niet bedrogen heb, ik ben altyd van haar goede smaak overtuigd geweest vooreerst hy was een mensch die door ieder een bespot wierd, en de gansche familie is de valsheid zelfs, en ik geloof die er een uit de familie trouwt, dat die ook de gansche familie op zyn hals heeft zo een party kan zy altyd doen en zyn persoon is ook zo engagent⁵⁵ niet.

Lieve Ceetje, hoe gaarne ik ook myn portrait wilde laten maken zo is er hier geen mogelykheid toe, zo als ik uw myn beste reeds in een voorigen heb geschreven tog wanneer ik eens na Hambourg gaan zal 't dan laten maken, Ik denk dat wy hier niet lang zullen blyven en mogelyk dan na Hambourg gaan. –

Lieve Ceetje UEd. brief omtrent oom R. heeft myn gansch verligt, toen ik in Hambourg by hem was, sprak hy altyd van F:B: tog had ik geen gedagte dat hy voornemens met haar had, dus heb ik myn een beetje sterk over haar uitgelaten wyl F: en ik elkanderen zeer goed kennen, en zy in die tyd al vry leste waar ik had toe voorneemens met C: Noot⁵⁶, anders had ik alles van haar kunnen obtineeren, zy heeft Doderlein⁵⁷ en myn aanleiding genoeg gegeven, dit alles heb ik aan Oom gezegt, dan hoorde hy met de grootste attentie, ik zeide hem dan wel dat ik geloofde hy eenige vues⁵⁸ op F: had, tog antwoordde hy myn altyd neen; ik zeide hem wel dat 't ook een groote folie⁵⁹ van hem zoude zyn tog had ik nooit gedagt, dat hy haar meende, want Contraire⁶⁰ sprak myn altyd met zeer veel enthousiasme van zuster Cato uit Amsterdam, welke hy eens gezien had (dat blijft onder ons). –

Den overste Stuberauch is al by 't reg.^{mt} gearriveerd en is te Hambourg; hy was nog onderoffr en schreef op 't Bureau toen ik reeds officier by de garde was dus zoude ik niet gaarne by zyn Batt. staan ik heb nog diezelfde fransman die zig Patin noemt, wy zyn nu weder wel te samen, dat gaat zo na 't weer. –

Hier nevens ook een nota van onkosten welke wy weder hebben moeten maken. 't is vreeslyk, en dat wy tot nog toe niet in de minste schade vergoeding hebben gekregen, door 't geen wy in rusland verloren hebben, Ja Beste Ceetje na myn Hartelyke compl- aan zuster cato, pietje en familie verzogt zo gelooft myn ik altoos uw opregt liefhebbende en getrouwe Man.

T.C.C. Veeren.”

⁵⁵ innemend

⁵⁶ Een familielid van Anna Geertruida Noot?

⁵⁷ Een goede vriend, wellicht Jan Arend Leonardus Döderlein de Win, geb. 12-02-1782 te Kranenburg, Duitsland.

⁵⁸ Een blik, een uitzicht; hier: een oogje op iemand hebben, zich aangetrokken voelen tot iemand.

⁵⁹ Dwaasheid, zotheid (Weiland, “Kunstwoordenboek”)

⁶⁰ Tegenstelling; als in: in tegenstelling tot wat hij eerder heeft gezegd.

8. Korte brief vanuit Harburg

“Haarbourg⁶¹ den 5 Oct- 1813.

Van Harte geliefde Ceetje, hoe wel ik zedert een geruime tyd geen brief heb ontfangen en myn zeer ongerust maakt, wil ik UEd. tog niet in de onzekerheid laten, wyl ik ook wel verzekerd ben dat gy myn Beste geschreven hebt, tog door ons geduurend changeeren van plaats de brieven niet zyn te regt gekomen zo als ik uw reeds geschreeven heb, zyn wy van Ritzebuttel op Stade gemarcheerd, waar wy vyf dagen zyn gebleven en ik de Eer had van plaatselyke Adjudant te zyn; van daar zyn wy na Hambourg gemarcheerd, maar hebben maar een nagt gebleven, en toen na Haarbourg vertrokken, waar wy tot nog toe zyn, en aan batteryen werken, en denken na werk gedaan te hebben na Hambourg weer te gaan, waar ons reg.^{mt} nu te zamen is, die twee Batt.ⁿ welke by de Armee waaren, zyn nu ook te Hambourg.- Oom Ramdohr heb ik te Hambourg gezien, en heeft ook al eens te Haarbourg by myn geweest, zyn Ed. heeft zig zeer na u geïnformeerd, en schynt waarlyk veel werk van uw te maken, daar om mag ik hem nog al wel lyden.- Van Papa en mama hoor ik niets meer, ik maak myn ook zeer angstig over hun lieden, 't is ook zeer ongelukkig dat Papa zyn pensioen⁶² niet krygt, dit zal hem magtig chagrineren, en hem zeer nadeelig zyn, doen hunlieden dog alle plaisier wat in uw vermogen is, en ik ben verzekerd gy dit gaarne doet, wyl gy wel kunt nagaan welk een plaisier gy myn daar meede doet, Ja lieve Ceetje waaren wy zo gelukkig om eens by elkander te zyn, wat zoude ik uw dan veel te zeggen hebben over 't een en ander, tog God weet wanneer dit zal zyn. Dog hier genoeg van en niet murmureeren.

Ik zie daar de onderofficier met de brieven van de post komen en liet hem by my komen heb alle brieven door gezogt, tog vond er geen voor myn, 't is dan ongelukkig, dat de brieven zo slegt over komen, want ik kan niet suponneeren dat gy myn niet zoude geschreeven hebben, want ben wel van 't tegendeel overtuigd; maar ik bid uw tog schryft my dadelyk, en alleen maar dat gy wel zyt, zonder eenige nieuws te schryven.- 't Portrait zal ik zo dra wy in Hambourg komen dadelyk voor uw laten maken.- Lieve Ceetje ik wenschte nog gaarne my wat met uw bezig te houden tog den overste laat myn roepen - in verwagting van spoedig een brief van myn Dierbaare vrouwdje te krygen en myn vriendelyke Comp.ⁿ aan de famillie verzogt zo gelooft myn ik nimmer zal ophouden te zyn uw eeuwig Liefhebbende Man

T.C.C. Veeren.”

⁶¹ Heden het stadsdeel Hamburg-Harburg.

⁶² Vader Johan Frederik Wilhelm Veeren was in 1810 gepensioneerd met de rang van luitenant-kolonel.

9. Ontslag uit Franse dienst

“Hambourg, den 13 May 1814

Van harte geliefde Ceetje! Na zes maanden zonder de minste narigt van uw te zijn geweest kunt gij wel denken hoe zeer ik begeerig ben iets van uw te hooren, ik had al gedagt gij mijn reeds zoude geschreeven hebben, de post is eigenlijk hier nog niet geetablisseed maar de brieven kunnen van Holland komen tot Altona en dan is er altijd middel de brieven hier te krijgen, er zijn verscheide officieren, die reeds brieven ontfangen hebben. Ik geloof, dat 't gelukkig tijd punt daar is, dat wij ons spoedig zullen zien, dus behoeft gij na de onfangst dezer brief niet meer te schrijven, want ik denk, dat wij zoo tegen den 25sten dezer de rijs zullen aanneemen om met een Batt' uit Hollanders bestaande volgens de kortste weg na ons vaderland te marcheeren. Ja beste vrouw, wij hebben hier een onaangenamen tijd beleefd, tog te lang om over te schrijven, bij gelegenheid mondelings hiervan. Zedert de tijd, dat wij hier geblokkeerd zijn geweest, zijn er eenige officieren van ons gedeserteerd en zo wij hier hooren alle avancement hebben gemaakt capiteins, die nog sous Lieutenant waaren, toen ik reeds Capt- was, zijn hoor ik Lieut-colonels, ik vind deserteeren geen merite is, en wel zo louable bij een vrede na huis te komen, zeker geene van die gedeserteerd zijn, die meer aan hun vaderland geattacheerd zijn dan ik, tog op een losse voet te deserteeren niet de omstandigheden te weten (zo als wij in een geblokkeerde stad niet te horen kregen) konde ik niet van mijn verkrijgen, wanneer dit waar is, dat die jonge lui zoo een rapide avancement gemaakt hebben en ik onder hun geplaats wierd, zoude ik niet kunnen dienen, dus wanneer uw, lieve Ceetje, door de invloed van Mijn Heer Elout⁶³ of iemand anders iets kunt contribueeren dat ik op een favorable manier geplaatst word, zo doet zulks, het zij bij een staf of bij de guardes liefst, wijl ik gehoord heb er troepen na de colonien moeten en dit zoude onverdraaglijk weezen, wanneer wij ons weder moesten separeeren. Ik ben meede de oudste capitein hebbe alle de campagnes medegemaakt en ben de eenigste Hollandsche officier, die van Mosko weder terug is gekomen en kan Certificaate bij brengen dat de decoratie als lid van 't legioen van Eer driemaal voor mijn gevraagd is 't geen ik bij mijn Entree in Holland zal toonen. Hier nevens lieve Ceetje zend ik uw een staat van dienst van mijn, wanneer men eenige demarches voor mijn deede zoude men dit nodig kunnen hebben, wanneer gij over mijn mogt schrijven, moet gij uw wel uitdrukken van Capt-Adj-t major wijl men wel weet dat men tot die post een geïnstrueerd offic. neemt. Men heeft ons gepresenteerd den Eed aan Louis de 18de te doen, tog zulks heb ik geweigert, tog eenige Hollandsche officieren hebben 't gedaan, hoe 't daarmee af zal lopen weet ik niet. Ja, lieve beste Ceetje ik zal moeten eindigen, hoope UEd. weldra veel te verhaalen 't geen ik te pen niet toevertrouw.

Na mijn vriendelijke compl. aan zuster Cato, Pietje en verdere familie verzogt zo geloof mijn als altijd UEd. zeer Liefhebbende en getrouwe Man

T.C.C. Veeren.

P.S. Oom bevind zig wel en verzoekt mijn zijn vriendelijk compl. van hem aan UEd. te doen, adieu ik omhels uw in gedagte.”

⁶³ Mr. Cornelis Theodorus Elout (1767-1841), voormalig commissaris-generaal van Indië, speelde een rol in de opstand van November 1813. In 1815 commissaris-generaal van Nederlands Indië. In 1820 buitengewoon gezant te Londen, vanaf 1821 minister van Financiën, in 1825 minister van Nijverheid en Koloniën en van de Marine en in 1829 Minister van Staat.

10. De afmars richting het veldleger

“Tilburg den 27 Maart 1815

Hartelijk geliefde Ceetje! Zie daar weder de nieuwe elende, nauwelijks zijn wij hier gekoomen of en dat ik dagte tegen wanneer ik eens een uitstapte na uw toe zoude kunnen doen, of de order koomt, dat wij moeten marcheeren, naar Leau bij Leuven in Braband, en ons daar onder de orders stellen, van den generaal Chasse gij kunt denken lieve Ceetje bij 't hooren van deeze tijding wat ik gevoelde , 't schijnt dat onse rampen nooit zullen ophouden, en God weet wat ons nog tegemoet staat, dog God die mijn op wonderbare wijs bewaard heeft, zal mijn wel verder beschermen dog Lieve Ceetje de moed is mijn te vol om uw te troosten, want ik gevoel te zeer uw gemis, tog wanneer ik deeze maal 't echappeer dan zal mijn geen mensch weer van uw verwijderen, dan 't is nu eenmaal laten wij 't door raisonnement zoeken te booven te koomen, om onse gezondheid te bewaaren, en ons niet rampzaliger te maaken, dan daar en boven mijne hartelijke lieve schat denk in welk een situatie ge zijt, en gij niet voor uw zelven leeft, na 't einde van deeze campagne gaat ik zeker af, al hebben wij 't dan iets minder, zo leeven wij dan ten minsten te vreedden, en wie weet wat er in die tijd gebeurde. Ik hoop mijn beste Ceetje dat gij gerust stellende brieven van mijn ouders zult ontfangen hebben, 't geen mijn ook zeer inquieteerd⁶⁴, zo dra als ik op de nieuwe destinatie zal zijn aangekomen, zal ik papa en mama, Cateau en Pietje schrijven nu permiteeren 't mijne bezigheden niet, en ben er ook geenzints toe gedisponeerd⁶⁵, bij gelegenheid maakt hun mijn Comp.t. - Gelukkig lieve Ceetje dat ik Willem⁶⁶ niet meede heb genomen, wat zoude ik met die arme jonge verleegen zijn geweest, schrijf mijn eens hoe hij zig gedraagt ik hoop voldoende berigten over hem te krijgen, wanneer gij kunt mijn beste zo laat hem wat na school gaan, want zulks heeft hij nog zeer nodig. -

Lieve Beste vrouwdje! Ik heb wel niet veel goed bij mijn, maar tog nog te veel om 't soms tijds te verliezen, wanneer wij somtijds ('t geen niet te denken is) verder moesten zal ik 't uw verzenden benevens mijn Horlogie of 't laten bezorgen bij van Houten⁶⁷ zijn ouders die in Leuven zijn, in alle gevallen mijn beste schat, wagt ik een brief bij mijn arrivement aldaar, volgens 't nevengaande adres, meldt mijn hoe gij mijn Engel daar over denkt, Ik brand van verlangen iets van uw te hooren, Ik behoef uw niet te zeggen gij niet moet zuimen mijn direct te schrijven.

Het spijt mijn zeer Lieve Ceetje ik mijn doos met tandepoeder vergeeten heb, 't zal zeer ongemakkelijk zijn mijn die te bezorgen dus zal mijn hier maar wat koopen. -

Den Overste de Jongh⁶⁸ die mijn schreef dat Zijn Batt(aillon) zo zwak waar en dus niet marcheerde zulks schijnt ook verandert te zijn, want den morgen toen wij geertruiden berg marcheerde kwamen juist zijn quartiermakers aan, zo dat alles op de been is, Lieve Ceetje schrijf mijn zo dikwijls doende, ik zal uw vlijtig schrijven dit (hoe ik anders tegen schrijven) is mijn eenigste vermaak, hoe gaarne ik mijn nog eenige ogenblikken met mijn dierbaarste pand bezig hield, zo word ik verhindert door 't bezoek van van Houten en Umbgrove⁶⁹, die zeer hun compl. verzoeken zo als al de Heeren; aan Nassau⁷⁰ heb ik moeten

⁶⁴ verontrusten

⁶⁵ Hier: niet in de gelegenheid zijn

⁶⁶ Johan Fredrik Willem Veeren (geboren 21-10-1800, cadet bij het 2^e Bataljon Infanterie (stamboeknummer 1239), de jongere broer van T.C.C. Veeren.

⁶⁷ 1^e Luitenant Andries Laurens Akersloot van Houten. NB: voor meer informatie over deze- en andere officieren van het 2^e Bataljon Infanterie, zie het document “Stamboek van de officieren van het 2^e Bataljon Infanterie van Linie” op www.grenadiercompagnie.nl.

⁶⁸ Luitenant-Kolonel De Jongh was na terugkomst in Nederland aangesteld als commandant van het Bataljon Infanterie Nationale Militie nr. 8.

⁶⁹ 2^e Luitenant Jan Nicolaas Martinus Umbgrove

⁷⁰ Kapitein Jan Floris Hendrik Carel graaf van Nassau La Leq

schrijven, dat hij zo spoedig mogelijk moet opkomen Ja mijn Hartelijke aan Willem en familie verzogt, als mede aan bekende Zo geloof mijn ik nimmer zal ophouden te zijn UEd. zeer Liefhebbende en getrouwe Man.

T.C.C. Veeren

P.S. mijn Cachet heb ik ook vergeeten waar ik zeer om verleegen ben wanneer Nassau voor zijn vertrek bij uw mijn beste zo geeft hem 't meede Adieu mijn Lieve Ceetje ik omhels uw duizendmaal in gedagte. - Mijn adres aan den Capt. T.C.C. Veeren bij 't 2e Batt. Inf. van Ligne bij de 3e Divisie van 't Mobile corps gecommandeert door den Genl Chasse hoofdquartier te Leuven. gecantonneerd

te Leau bij Leuven."

11. Na de Slag bij Waterloo

“Brussel den 20 Juny 1815

Hartelijk geliefde Ceetje! Ik wil niet nalaten UEd mijn Beste schat openhartig mijne situatie bekend te maken, zedert een paar dagen kruiste wij al om alkander met de franschen en 't wierd dan eergisteren Zondag den 18de, dat wij een Battaille leverde tusschen Gemappe en Waterloo, een Batt Belgische jagers⁷¹, dat voor ons stond ging een beweging agteruit maken en waar de onze, door 't vreeselijk vuur ook wel toegenegen waar, dog ik ging vooruit en de Lieut- van Houten volgende mijn en den Overste⁷² had gauw de desorde weer hersteld, maar 't had tot gevolg dat den Lieut- van Houten in zijn regter en Uw zo zeer liefhebbende man in zijn linker been gebleseerd wierd, dog de mijne mijn beste schat is buiten alle gevaar, geene amputatie niets te wagten en zo dra als ik iets beter ben laat ik mijn transporteeren na Delft, ik ben alleen maar een beetje zwak door 't bloed, dat ik ben kwijt geraakt; de menschen hier in Brussel zijn charmant, denkt dat ik gisteren avond hier kwam met intentie om in 't hospitaal te gaan, maar daar kwam mij een Heer een Duc (of Hertog) d'Ursel⁷³ agter op en wilde niet af of ik moest mijn intrek bij hem nemen, maar daar ik van Houten bij mijn had, gaf ik hem te kennen, ik die gaarne bij mijn wilde houden; waar in hij ook dadelijk genoeg nam en wij worden hier volmaakt bezorgt; den Lieut. van Hasselt⁷⁴ en Smit⁷⁵ zijn ligt gebleseerd, van andere weet ik niet, nu mijn beste schat ik hoop gij volmaakt gerust zult stellen. Zo als gij waarachtig doen kunt, Ja lieve Beste Ceetje ik heb nog niet gehoord of gij verlost zijt, 't geen mij zo zeer interesseerd schrijf mijn tog zo spoedig mogelijk dit zal mijn heel opruimen in mijne situatie.

Lieve Ceetje ik zoude uw gaarne meer schrijven, dog den doctor verbied mij zulks
Adieu mijn hartelijk geliefde schat Mijn vriendelijk compl. aan Cateau en geloof mijn te zijn uw eeuwig Liefhebbende Man

... Veeren.

mijn Adres chez mons. le Duc d'Ursel
sur le marche du Bois.”

⁷¹ Bataljon Jagers nr. 35, gecommandeerd door Luitenant-Kolonel Arnould

⁷² Luitenant-kolonel Johannes Speelman

⁷³ Charles-Joseph 4^e Hertog d'Ursel; zie het portret en de verdere beschrijving op pagina

⁷⁴ 1^e Luitenant Jan Barthold Ludolf van Hasselt

⁷⁵ 1^e Luitenant-Adjutant Martinus Smits

12. Verblijf in Brussel

“Brussel den 16 July 1815

Hartelijk geliefde Ceetje! ongelooflijk waar mijn vreugde een eigenhandige brief reeds van uw mijn beste Engel te ontfangen, de goede Cateau schreef mijn van tijd tot tijd uwe beterschap, dog de goede intentie van Cateau kennende om mijn te willen troosten, zo dorst ik er mijn zo zeer niet mee te vleijden, tog nu ben ik regt gerust; fatigueer ge uw nu maar niet te veel, wat dit zoude uw nadeelig zijn, en schrijf mij Zulke grote brieven niet meer, ik ben er voor het eerst met een paar regelen te vreeden, zo als gij uw ook moet te vreeden stellen, want ik schrijf in zo een rare positie, dat mijn zeer moeilijk valt; Lieve Annekee gij schrijft mijn in de eerste week van Augustus te zullen overkomen, Lieve Schat dit vind ik zeer goed, was niet mijn intentie om ook tegen die tijd over te komen, wanneer 't iets mogelijk was, want 't begint mijn hier vreeselijk te verveelen, tog wanneer ik tegen 't lest van deze maand voel dat 't niet gaan zou dan zal ik uw schrijven, om dan over te komen, maar dan kooft gij niet hier mijn beste, want dit zoude voor Uw en mijn niet goed zijn, gij alleen daar op een kamer te zitten, want den geheelen dag zoud gij niet bij mijn kunnen dit zoude niet goed weezen, maar mevrouw van Houten heeft reeds gezegd dat als gij kont komen dat gij over haar huis kont disponeeren, dat dat groot genoeg was, en dan wilde zij om den andere dag of om de twee dagen hier met uw na toe kan, en dit is immers beter, dan hebt gij altijd gezelschap, nu hier van genoeg dit zal ik alles wel arrangeeren, mijn wond Lieve Ceetje staat bij voortdoring goed en de doctor is er zeer tevreden over. Lieve Ceetje na uw van harte een spoedige herstelling toegewenst te hebben, Zo geloof mijn als altoos uw Zeer Liefhebbende en getrouwe Man

... Veeren

N.B. ik profiteer door de gelegenheid van den Jonge Eeckhoud, welke mijn beloofd heeft uw deeze zelfs te overhandigen adieu ik omhels uw duizend maal in gedagte mijn beste schat.”

NB: Bij deze brieven stond opgemerkt dat Th.C.C. Veeren zijn verwonding "te licht had voorgesteld, want hij was zijn verder leven kreupel". Hij bleef nog lange tijd in Brussel. Zijn kleinkinderen herinnerden zich later hoe zij tussen 1850 en 1860 speelden in de bewaard gebleven speciale grote reiskoets, waarin hun grootmoeder in 1815 naar Brussel was gereisd en hun gewonde grootvader naar Holland was teruggekeerd.

Portret van Charles-Joseph 4e Hertog d'Ursel (Brussel, 9 augustus 1777 - Hingene, 27 september 1860), van Alexandre Delatour (1780-1858). De hertog was sinds 1810 burgemeester van Brussel, en van 1815 tot 1819 minister van Waterstaat en Publieke Werken. Na de Belgische Opstand werd hij senator voor de provincie Antwerpen. De hertog stond bekend als iemand die "voor iedereen aangenaam in de omgang was [...], een geestrijk en bescheiden man, die een verdiende waardering geniet". Hij nodigde Kapitein Veeren en Luitenant Akersloot van Houten uit om in zijn huis te herstellen, waar Veeren nog lange tijd zou verblijven. Voor meer informatie over de geschiedenis van de familie d'Ursel, zie de website van de familie d'Ursel: www.ursel.net.

"Correspondentie van Th.C.C. Veeren".
Dit is een uitgave van de vereniging "2^e Bataillon Grenadier Compagnie", www.grenadiercompagnie.nl
Marc Geerdink-Schaftenaar, Julianadorp, 2005-2013
Bewerkt juni 2015
Uitgebreid en bewerkt oktober 2018- januari 2021